

Voorjaarsnota 2023

4 Risico's, onzekerheden en kansen

In de Jaarstukken 2022 treft u -in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing- een integrale risicoparagraaf aan. Het beeld dat daaruit naar voren komt, is dat we meer weerstandscapaciteit hebben door de stijging van de algemene reserve. We hebben daarnaast ook veel meer benodigd weerstandsvermogen. Dat zit in een paar grote ontwikkelingen:

- Algemene spoedbuffer;
- Rentestijging;
- Loon- en prijsstijgingen;
- Grondexploitaties en strategische aankopen;
- Algemene uitkering.

De spoedbuffer is nodig omdat de gemeente in de afgelopen jaren is geconfronteerd met grote rijksopgaven (COVID-19, opvang vluchtelingen Oekraïne en de energietoeslag) waar de gemeente de uitgaven samenhangend met deze opgaven eerst moest voorfinancieren alvorens de compensatie is ontvangen vanuit het Rijk. Ook is er meer buffer nodig voor de stijgende rente, stijgende lonen en stijgende prijzen. Die stijgingen hebben grote effecten op de begroting van de gemeente en maatschappelijke partners. Maar ook van ontwikkelaars die woningen bouwen in de gemeente. Dit heeft financiële gevolgen in de grondexploitaties. Voor de mogelijke effecten van kostenstijging en rente zijn posten meegenomen in het weerstandsvermogen. Grootste onzekerheid op dit moment is echter de toekomstige algemene uitkering met de bevroering van het accres en de opschalingskorting in het verschiet (ravijnjaar vanaf 2026).

Naast de hiervoor genoemde zaken wordt in het verband van deze Voorjaarsnota nog enkele zaken onder uw aandacht gebracht die van belang zijn voor de Begroting 2024.

- Baansteede Noord is naast belangrijk voor de economische vitaliteit van Purmerend ook de belangrijkste voedingsbron van de reserve gronden. Uit de reserve gronden worden nieuwe gebiedsontwikkelingen bekostigd. Door de stroomproblematiek worden er de komende jaren minder gronduitgiften en de daarmee samenhangend winst verwacht. Met het huidige uitgavniveau is er daardoor een risico op uitputting van de reserve gronden.
- De gemeente voert steeds vaker een actieve grondpolitiek ook voor grote ontwikkelingen. Voor Wheermolen-Oost is de grondexploitatie al vastgesteld. Voor het Waterlandkwartier wordt deze voor de zomer aangeboden aan de gemeenteraad. Mogelijk wordt op termijn ook een grondexploitatie geopend voor De Koog. Deze grondexploitaties zijn binnenstedelijk en hebben gewoonlijk een negatief saldo. Omdat ook de kosten voor de baat uitgaan is er een hoog risicoprofiel. In combinatie met de verwachte lagere voeding van de reserve gronden is er het risico dat een beroep op de algemene reserve moet worden gedaan.
- In deze Voorjaarsnota zitten diverse kredietophogingen, maar lang niet alle kredieten met prijsstijgingen zijn al opgenomen in deze Voorjaarsnota omdat nog niet de benodigde details beschikbaar zijn. Waar het krediet naar verwachting niet afdoende is, zijn de projecten van de nieuwe Werf/Milieustraat en P3. Hiervoor ontvangt u te zijner tijd aanvullende voorstellen.

- De komende jaren zal gewerkt worden aan de invulling van de Woonplek. Naar verwachting zal met ingang van 2025 opvang in de woonplek verzorgd kunnen worden. De omvang van de gemeentelijke lasten zal nog nader worden bepaald, maar er is een risico dat het huidig budget van € 640.000 niet afdoende is.
- Op 14 maart 2023 heeft het college ingestemd met de Uitgangspuntennotitie Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noordenkwartier (HHNK) en opdracht geven voor het opstellen van een businesscase voor de wegenoverdracht. Bij overdracht gaat regulier de wegenheffing van het waterschap naar beneden en de OZB omhoog. Vanuit het coalitieakkoord is afgesproken: enkel indexering van de OZB. Omdat de CPI de afgelopen 2 jaar hoog was, is het OZB tarief in Purmerend al opgelopen
- Stadsverwarming Purmerend (SVP) werkt aan een betrouwbare, duurzame en betaalbare warmtevoorziening voor haar klanten. Daarbij staat SVP de komende jaren voor een aantal grote opgaven. De volatiele ontwikkelingen in de energiemarkten hebben invloed op het door SVP te voeren beleid. Daarnaast is in 2022 besloten de bouw van BWC2 geen doorgang te laten vinden. Tegelijkertijd zal SVP onverminderd doorgaan met de verdere verduurzaming van de warmtebronnen en kijkt zij daarbij nu vooral naar andere bronnen zoals aardwarmte (geothermie) en warmte uit afval- en/of oppervlaktewater. Daarnaast staat SVP voor een aantal belangrijke investeringsopgaven, onder andere met betrekking tot het bestaande netwerk en het aansluiten van nieuwbouw en gasvrij. Deze investeringsopgaven hebben impact op de financieringspositie van SVP. SVP zal in het najaar van 2023 een geactualiseerde prognose van de in de komende jaren benodigde financiering opstellen. Op basis daarvan zal een voorstel voor het nieuwe leningplafond door het college aan de gemeenteraad worden aangeboden. De gemeenteraad kan conform artikel 7 van de financiële verordening 2023 haar wensen en bedenkingen aan het college geven ten aanzien van de garantstelling die de gemeente afgeeft voor de door SVP aan te trekken leningen.
- Het zijn onzekere tijden en daarmee blijft de onzekerheid over de economische vooruitzichten groot. We zien op allerlei vlakken in de samenleving ontwikkelingen waar we moeilijk grip op kunnen krijgen: onder andere krapte op de arbeidsmarkt, prijsstijgingen (waaronder energie en loonkosten), krapte op de huizenmarkt, werkloosheid, consument- en producentenvertrouwen en de overheidsfinanciën. Deze macro-effecten laten zich niet makkelijk vertalen naar de lokale situatie.

Naast de risico's zijn er ook kansen. In de afgelopen periode zijn er op veel dossiers subsidies binnengehaald zoals de WBI subsidies en BO MIRT gelden. We blijven actief en alert op subsidiemogelijkheden. Met de Investeringsagenda hebben we een instrument en middelen om ook de vaak benodigde cofinanciering richting de partners aan te tonen. Ook zijn we succesvol in kostenverhaal waardoor ontwikkelaars meebetalen aan nieuwe voorzieningen in de gemeente zoals de nieuwe parkeergarage en de parken. Dat wordt gelukkig ook gezien. Op 15 maart 2023 is in Purmerend de Woondeal Metropoolregio Amsterdam (MRA) ondertekend. Namens het Rijk werd een handtekening gezet door minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) Hugo de Jonge.

Een andere kans is digitalisering. Innovaties en technologische ontwikkelingen dienen zich voortdurend aan. Mits goed geregeld, draagt digitalisering bij aan de maatschappelijke opgaven waar we voor staan. Dit vraagt om heldere kaders en regels voor het verwerken van alle informatie. Er is behoefte aan een duidelijke visie om de kansen die de digitalisering ons biedt, optimaal

te benutten en daarmee te zorgen voor toegankelijke, betrouwbare en transparante informatie. De komende maanden zullen we een analyse maken van de huidige inrichting en de benodigde ontwikkeling voor de toekomst. Richting de Begroting 2024 zal dit verder uitgewerkt worden

Het voornemen was de nota Purmerend financieel op koers uit 2020 te actualiseren om zo het uitgesproken streven naar een verbetering van de financiële positie te bezien. Gelet op het vele werk voor de nota, de positieve ontwikkeling van het eigen vermogen en de schuld in 2022 is het voorstel om de nota in 2024 op te stellen. Zo wordt in een 4 jaarlijkse cyclus naar het structurele financiële beeld van de gemeente gekeken. Dit is steeds halverwege een bestuursperiode.

5 Slot

Voor u ligt een Voorjaarsnota met een groot aantal aanpassingen van de lopende begroting en een vooruitblik op de route naar de begroting 2024. Het algemene beeld van de Voorjaarsnota is dat de begroting grotendeels wordt aangepast aan loon- en prijsstijgingen zodat er niet in de ambities hoeft te worden gesneden. Ook is er ruimte voor versterking van de organisatie en investeringen van de Investeringsagenda. Maar het ontbreekt aan ruimte om alle stijgingen te compenseren en er zijn enkele prioriteiten die nu niet van dekking kunnen worden voorzien. Die moeten goed worden uitgewerkt voor de begroting 2024. Mogelijk dat de incidentele ruimte in de begrotingsjaren 2024-2026 hieraan kan bijdragen, maar er kunnen ook andere keuzes nodig zijn. Hier hebben we tijd voor nodig en de laatste informatie van de meicirculaire. In de begroting ontvangt u hiervoor onze voorstellen. We leggen deze Voorjaarsnota aan u voor in de overtuiging dat we hiermee een goede koers voor dit moment hebben.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend,

de secretaris,

de burgemeester,